

Antwoorden

Deel-
scores

Opgave 2 De keerzijde van de verzorgingsstaat: het WAO-dossier

Maximumscore 2

- 13 Voorbeeld van een goed antwoord is:
In de verzorgingsstaat biedt de overheid haar burgers bescherming (middels een uitgebreid geheel van sociale voorzieningen) tegen de gevolgen van bestaansrisico's als ziekte, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, ouderdom, en dergelijke. Middels de WAO biedt de overheid een waarborg tegen de gevolgen van arbeidsongeschiktheid.

Maximumscore 2

- 14 • De WAO (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering) wordt gerekend tot de sociale verzekeringen, omdat het gaat om een verzekering tegen een risico waarvoor werknemers en werkgevers premie hebben betaald 1
- Bij sociale voorzieningen gaat het daarentegen om een door de overheid verleend recht, grotendeels betaald uit de belastingpot 1

Maximumscore 4

- 15 Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende):
- De betaalbaarheid van de verzorgingsstaat / hoge uitgaven.
    - In de tekst wordt (regels 1-5) gesteld dat de lasten relatief dalen, maar dat de WAO nog steeds een financieel probleem is. De huidige WAO-lasten bedragen 28 miljard gulden per jaar. (regel 6)
    - Het grote aantal inactieven / aantal mensen zonder betaald werk / zorgen over werkgelegenheid of functioneren van de arbeidsmarkt. (één van de volgende citaten)
      - Er zijn inmiddels 949.300 WAO'ers (regel 4) / Het aantal stijgt elk jaar fors. (regels 2-3)
      - "De WAO is in toenemende mate een verzamelplaats geworden van marginale werknemers, van mensen die vaardigheden missen om zich ...plaatsen." (regels 17-23)
  - uitvoeringsproblemen: de bestaande regels en het functioneren van de uitvoeringsinstanties maken het moeilijk het aantal WAO'ers terug te dringen en/of de toegang tot de WAO te bemoeilijken.
    - Zie de voorstellen van de commissie-Donner over de aanpak van de WAO-problematiek bijvoorbeeld: de uitvoeringsinstellingen bepalen in de toekomst of werkgever en de zieke werknemer zich voldoende hebben ingespannen voor gepast werk of herstel. (regels 37-65)

per juist antwoord

2

Maximumscore 3

- 16 Arbeid is een plicht. / Mensen moeten werken voor de kost. / Arbeid is een middel om in eigen levensonderhoud te voorzien. / Arbeid is een middel om doelen te verwezenlijk zoals welvaart en vrije tijd / "Wie niet werkt, zal niet eten."
- twee van de volgende:
- "Stilzitten geeft geen rechten meer ,...". (regel 36)
  - "De zieke werknemer moet ook actief werken aan zijn herstel. Hij is verplicht een redelijk aanbod voor ander werk te aanvaarden,... ". (regels 49-51)
  - "Doet een werknemer te weinig, ... Hij kan dan geen aanspraak meer maken op een WW-uitkering." (regels 56-60)

per juist antwoord

1

Eindexamen maatschappijleer vwo 2003-I

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
17 ☐ Voorbeelden van goede antwoorden zijn (drie van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • het opdoen van sociale/collegiale contacten op het werk • het verkrijgen van sociale status • het verkrijgen van zelfrespect • zelfontplooiing • levensvervulling • het bieden van structuur in het leven	
Indien drie antwoorden juist	<u>2</u>
Indien twee antwoorden juist	<u>1</u>
Indien minder dan twee antwoorden juist	<u>0</u>
Maximumscore 2	
18 ☐ • Het conflictmodel en het model van het harmoniedenken / poldermodel	<u>1</u>
Indien één model dan	<u>0</u>
<ul style="list-style-type: none"> • In tekst 8 is herkenbaar het model van het harmoniedenken / poldermodel op grond van het volgende kenmerk: Dit model gaat uit van de gedachte om in harmonie / in onderling overleg naar oplossingen te zoeken. In de tekst staat dat: “De drie bonden hebben een gezamenlijk standpunt ingenomen voor onderhandelingen met de werkgevers en kroonleden in de Sociaal-Economische Raad.” (regels 13-18)	<u>1</u>
Maximumscore 3	
19 ☐ • Bedoeld is de Stichting van de Arbeid	<u>1</u>
Verschil in taak	
• De SER is een (publiekrechtelijk) adviesorgaan voor de regering voor belangrijke sociaal-economische zaken	<u>1</u>
• In de Stichting van de Arbeid (een privaatrechtelijk orgaan) sluiten centrale organisaties van werkgevers en werknemers centrale sociale akkoorden / maken afspraken over arbeidsvoorwaarden in de ruimste zin	<u>1</u>
Maximumscore 3	
20 ☐ <i>A</i>	
Voorbeeld van een goed antwoord is:	
• Binnen een CAO kunnen afspraken gemaakt zijn over een aanvulling van de WAO-uitkering	<u>1</u>
<i>B</i>	
• De ondernemingsraad heeft een instemmingsrecht over zaken die direct de werknemers betreffen	<u>1</u>
• Voorbeeld van een afspraak: flexibilisering van de werktijden waardoor de werkdruk van werknemers beter opgevangen kan worden en werknemers minder snel arbeidsongeschikt raken	<u>1</u>

Eindexamen maatschappijleer vwo 2003-I

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
21 □ voorbeelden van goede antwoorden per gebied:	
• Arbeidsinhoud: Zorg dat de taken uit de functieomschrijving voldoende aansluiten bij de capaciteiten, interesses, ambities van de werknemer. / Zorg dat de werkzaamheden voldoende afwisseling, mogelijkheden tot ontplooiing, sociale contacten, afwisseling, en dergelijke bieden.	
• Arbeidsverhoudingen: Regel dat de werknemer voldoende gevoel van controle heeft over zijn werk. / voldoende zeggenschap in de werkverhoudingen.	
• Arbeidsomstandigheden: Vermijd dat er gevaarlijke / onveilige / onhygiënische / milieuonvriendelijke / welzijnsbelastende omstandigheden zijn, die de werkbeleving negatief beïnvloeden. / Zorg dat de werktijden niet als belastend ervaren worden. / Zorg dat er voldoende pauzes, vrije dagen zijn.	
per goed antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 6	
22 □ Voorbeelden van goede antwoorden zijn:	
• Het CDA zal het kunnen waarderen dat werkgevers en werknemers samen de verantwoordelijkheid krijgen om bij gedeeltelijke of tijdelijke arbeidsongeschiktheid tot herstel en werkhervatting te komen.	
Ook goed: de werkgever krijgt een ‘zorgplicht’ en de werknemer een aanvaardingsplicht; in aanvulling hierop eventueel recht op uitkering; de overheid stelt dus de randvoorwaarden voor het dragen van persoonlijke verantwoordelijkheden	<u>1</u>
• Het argument van het CDA is een uitwerking van het uitgangspunt soevereiniteit in eigen kring / het harmoniedenken	<u>1</u>
• De PvdA zal waarderen dat het stelsel blijft voorzien in steun aan de volledig arbeidsongeschikten, (zelfs een verhoging van de uitkeringen). / Dat de inkomens en bestaanszekerheid van gedeeltelijk arbeidsongeschikten gegarandeerd worden doordat alles op alles gezet wordt om hen aan het werk te houden	<u>1</u>
• Uitgangspunten (één van de volgende): - streven naar vermindering sociale ongelijkheid - beschermen en verbeteren van de positie van ‘zwakke’ groepen	<u>1</u>
• De VVD zal de beperking van het aantal uitkeringsgerechtigde arbeidsongeschikten positief beoordelen: de partij staat positief tegenover het introduceren van een prikkel om tot werkhervatting te komen / staat positief tegenover een vermindering van het aantal mensen dat afhankelijk is van een uitkering	<u>1</u>
• Uitgangspunten van de VVD die genoemd kunnen worden (één van de volgende): terugdringen rol overheid, meer eigen verantwoordelijkheid, terugdringen overheidsuitgaven, meer marktwerking, eigen verantwoordelijkheid bij de sociale zekerheid	<u>1</u>

Eindexamen maatschappijleer vwo 2003-I

© havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 3

23 □

A

voorbeeld van een hypothese:

Rokers hebben een hogere kans in de WAO te belanden dan niet-rokers

1

B

Er dient een aselechte / representatieve steekproef te worden genomen dat wil zeggen dat alle personen uit de populatie een gelijke kans hebben om in de steekproef te worden

opgenomen / dat wil zeggen deze groep is een dwarsdoorsnede van de totale

onderzoekspopulatie c.q. het totaal aantal werkenden en arbeidsongeschikten/WAO'ers

2